ZOGRU – THE INITIATING JOURNEY

Florina Cotoară (Moldovan)

PhD. Student, ”Petru Maior” University of Tîrgu Mureș

Abstract:The author's novel, Doina Rusti, Zogru, is a postmodern novel, with the "poor" story, which deconstructs the vampire myth of romantic literature, presenting it in a humanized hypostasis, subjected to human feelings: love, doubt, jealousy, friendship, hatred, envy . Zogru must be read as a novel of initiation, through the Eros-Thanatos trio, a journey.

All these non-random encounters during his journey give Zogru the knowledge of human nature. Regardless of the century and the year, people are guided by the same instincts, Eros and Thanatos being the ones linking centuries between them.

In the novel appears the essence - appearance game: Mihnea, a noble, has a despicable character, and the vampire Zogru is capable of empathy towards a helpless being and a judicial spirit. Irony is present as a form of masked attack on the social reality. In the epicenter of episodes remembered by Zogru, the lecturer finds acid arrows against some human typologies of the time. In this context, in which Zogru plays the role of destiny for all those encountered in his long journey, man is reduced to the condition of a puppet, incapable of leading his own existential route. So the book can also be read in the sense that the destiny is like a uroborous serpent, swallowing its tail, always creating cyclicality.

Keywords: travel, initiation, postmodernism, parody, vampire.

Doina Ruști prelucrează în manieră parodică și ironică vechiul mit al vampirului, construindu-i acestuia un portret postmodern, ludic care îmbină atât atribute străvechi ale acestei făpturi arhaice, cât și trăsături noi, izvorâte din imaginația debordantă a autoarei.

Deși unii scriitori au concluzionat în operele lor că spațiul transilvan ar fi toposul nativ al acestei ființe dincolo de granițele umanului, vampirii au fost amintiți în nenumărate culturi, rădăcinile vampirismului fiind mult mai adânci, fiind sesizate în tradițiile preistorice ale canibalilor care obișnuiau să bea sângele dușmanilor învinși pentru a trage seva calităților vitale: „Vampirismul sau credința în vampiri își are , deci, rădăcinile arhetipale în straturile adânci ale inconștientului colectiv, în special teama de moarte și de cei care au fost atinși de ea.„[1]

Romanul autoarei, Doina Ruști, Zogru este un roman postmodern, prin povestea „slabă”, care deconstruieşte mitul vampirului din literatura romantică, prezentându-l într-o ipostază umanizată, supus sentimentelor umane: iubire, îndoială, gelozie, prietenie, ură, invidie.

Dacă pornim de la mărturisirea autoarei privind geneza romanului, putem fixa o primă grilă de lectură în jurul motivului vampirului: „După ce-a murit mama, câţiva ani buni am fost obsedată de starea ei din ultimele săptămâni de viaţă, încercând să reconstitui fapte, emoţii, transformări. Era îndrăgostită de un necunoscut, ceea ce o făcea să arate transfigurată şi lunatică. Despre mulţi oameni se spune că înainte de a muri îşi schimbă dispoziţiile, comportamentul şi chiar caracterul. Am auzit de multe ori spunându-se despre cineva că se poartă ca şi cum ar fi intrat în anul morţii. De asemenea, cunosc multe poveşti despre oameni metamorfozaţi inexplicabil cu puţin timp înainte să moară. Pe aceste experienţe şi observaţii mi-am clădit viziunea despre Zogru, personajul romanului omonim.„[2]

Motivul vampirului este, în acest roman, dublat de alte motive specifice literaturii de factură fantastică: pitici, glole –„nişte globuri cenuşii, de mărimea unui măr mare, din miezul cărora clipea

[1] Carmen Andraș, *România și imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p.366.
[2] Doina Ruşti, *Cele patru dimensiuni ale feminităţii româneşti*, vol II, 2011.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)

un ochi strălucitor, ca flacăra unui opaiţ”[3] ,fantoma lui Vlad Dracul, decapitat în 1477, morgonii – „nişte hârtii mototolite, cenuşii, de fapt, ca nişte feţe boţite şi posomorâte, care se rostogolesc peste tot şi se prind nebuneşte de minţile oamenilor fără ca aceştia să-i vadă”[4] sau Omul Negru ce trăia în mlaştină. „ În demonologia populară *vampirul* alias *strigoiul*, se situa la limita dintre lumea reală și supranaturală, alături de alte personaje fantastice (zânele,ielele,vrăjitoarele). Mai existau și strigoi vii întruchipați în animale sau cu dublă existență,apărând fie în ipostază umană, fie animală.„[5]

Naraţiunea heterodiegetică este un patern al acestui gen, prin intermediul căreia lectorul este introdus în cele două cercuri ale „poveştii”: cel al timpului prezent, în care Zogru îl aşteaptă pe rivalul său, Andrei Ionescu, acest timp al aşteptării deschizând un timp trecut, prin care Zogru îşi rememorează propria „istorie”: „Ieşise din leagănul cald al pământului într-o zi de primăvară, în Săptămâna Mare a anului 1460: nu ştia bine ce se întâmplă şi nici nu ştia în ce lume intră.”[6] Alegerea timpului sacru şi atributele lui „luminoase” sunt puse în antiteză cu contextul istoric – domnia lui Vlad Dracul – timp propice inserării acestui motiv al vampirului. Această cheie de lectură este continuată prin paleta cromatică, căci realitatea nou descoperită îi pare lui Zogru violetă: „În primul moment, totul i se părea violet. Era în mijlocul unui câmp, dar el vedea iarba şi pădurea din depărtare şi copacul din faţă şi chiar pe omul de sub el violet intens. Iar culoarea asta l-a atras atât de tare, c-a rămas câtva timp încremenit şi fascinat.”[7] Simbolistica acestei culori o situează la polul opus verdelui, colorând involuţia: „violetul fiind gura care înghite şi stinge lumina, în timp ce verdele este cea care scuipă şi reaprinde lumina. Se înţelege în consecinţă, de ce violetul este culoarea tainei: în spatele lui se va săvârşi nevăzutul mister al reîncarnării sau, cel puţin, al transformării.”[8] Astfel, dihotomia viaţă-moarte, naştere-renaştere, formare-transformare se instalează din primele pagini ale romanului, în acord cu revelaţia personajului din ultimele rânduri ale discursului romanesc, privind scopul venirii sale pe lume.

Romanul este şi un prilej de meditaţie pe seama relativităţii valorilor: lui Zogru, realitatea îi pare magică, prin frumuseţea ei, căci el nu se mai satură de „faţa fermecată a lumii”[9] în timp ce, pentru locuitorii lumii reale, Zogru este cel care întruchipează magicul, fantasticul, demonicul chiar.

Din acest punct de vedere, Zogru întruchipează motivul străinului, întâlnit încă din scrierile lui Voltaire, prilej de a privi prin ochii unui personaj din exterior o felie a realităţii, un colţ de lume, sau, în acest caz, o zonă, căci Zogru nu poate supravieţui pentru mult timp decât în spaţiul Ţării Româneşti, pe parcursul a cinci secole.

Mai presus însă de aceste aspecte, Zogru trebuie citit ca un roman al iniţierii, prin triada Eros-Thanatos - călătorie.

Refacerea firului „vieţii” lui Zogru este o poveste inserată în alta, prin tehnica povestirii în ramă. Incipitul este de tip ex abrupto, introducând lectorul în miezul povestirii: povestea actuală de dragoste dintre Giulia şi Andrei Ionescu, în trupul căruia Zogru vrea să intre pentru a o cuceri pe aceasta: „Nu-i rămânea decât să-l aştepte pe Andrei Ionescu.”[10]

De altfel, romanul se încheie cu un moment de revelaţie: Zogru îşi conştientizează menirea: „Şi-atunci s-a luminat până-n adâncul creierului şi-a înţeles subit că el este pulsul neştiut al lumii şi fiorul morţii”. Întreaga lui călătorie prin timpuri şi prin trupuri a fost una iniţiatică.

Această călătorie iniţiatică începe prin luarea în stăpânire a primului trup – Pampu, argat şi fiu nelegitim al spătarului Gongea din Comoşteni, în 1460: „A intrat prin vâna gâtului încordat şi a pătruns cu bucurie în sângele fierbinte. Era cuprins de un entuziasm nemărginit. Alerga prin vene şi vase, punând stăpânire pe un teritoriu primitor şi stimulativ. (...) Pe urmă s-a moleşit de tot şi-a căzut înăuntru, topindu-se, ştiind dintr-o dată toată istoria şi toate gândurile lui Pampu. Vedea cu ochii minţii întâmplări şi gesturi, înţelegea rostul vieţii şi bucuriile ei, simţea chiar şi groaza care îl

[3] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 5.
[4] *Ibidem,* p 93.
[5] Carmen Andraș, *România și imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p.364.
[6]Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p.5.
[7] *Ibidem*,p.5.
[8] Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant, *Dicţionar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, Bucureşti, pp. 452-453.
[9] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 5.
[10] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 5.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)

cuprinsese pe Pampu în momentul în care îi săgetase gâtul. Era el, dar în acelaşi timp era şi omul care făcuse popas sub dud. Îi intrase în sânge, îl umpluse pe dinăuntru, iar acum vedea cu ochii lui."[11]

Motivul cicatrizatului şi motivul dublului trimit tot la mitul vampirului: „Pe gât îi apăruseră două puncte mici, dureroase – orificiile prin care se strecurase înăuntru."[12] Aceste însemne ale luării în posesie vor fi întărite de puterile supraumane pe care le primeşte Pampu.

Erosul este cel care generează tensiunea personajului. Întâlnirea lui Zogru cu miracolul iubirii se petrece gradat, de la primele încercări – fie pur platonice, cu Ghinghina, fiica lui Gongea şi sora lui vitregă, fie cu implicaţie carnală şi chiar sufletească, cu văduva Tenica – până la cea care îi va cutremura existenţa, Giulia, provocându-i o adevărată aversiune faţă de rivalul său, Andrei Ionescu.

Călătoria lui Zogru, odată Pampu mort, întâmpină noi provocări. Încercând să intre în trupul Ghinghinei, o urmăreşte pe aceasta. Fata cere refugiu în mănăstirea de la Snagov, iar Zogru, încercând să o atingă, intră în lemnul porţii mănăstirii şi devine captiv acolo timp de cinci decenii: „Zogru a atins lemnul neted iar acesta l-a sorbit dintr-o singură suflare. În mai puţin de o zecime de secundă, s-a trezit prins de poarta uriaşă, făcut afiş, lipit de lemnul care îi sugea puterile şi viaţa. Îşi simţea corpul ca şi când ar mai fi fost corpul lui Pampu, înţepat de mii de ace, tras în fibra lemnului şi imobilizat."[13] Chipul lui Pampu-Zogru, imobilizat în lemnul porţii, a devenit prilej de pelerinaj religios. Ieşit din lemnul mănăstirii, Zogru a peregrinat prin diferite trupuri, dar niciunul nu i-a fost la fel de drag ca al lui Pampu: Ioniţă Zugravu, Nălbica, Anton, Făniţa, Barbu Cocoşatu, mai mulţi călugări, Mitică Ionescu, un câine, un sergent, doctorul Bobo, în mii de alţi oameni, şi chiar în Giulia.

În timp, Zogru a învăţat că dacă stă mai mult de 40 de zile în trupul unui om, acesta moare, şi a învăţat şi cum să iasă, dacă dorea, înainte de a-l ucide pe cel posedat. Un timp a decis să-i ucidă pe cei vinovaţi: „au fost ani întregi când a intrat doar în corpul criminalilor şi ale escrocilor, apoi ale femeilor mincinoase. A urmat perioada politicienilor şi apoi cea a diverşilor conducători."[14]
Totodată, Zogru şi-a învăţat şi limitele: „dacă pleca departe, dincolo de zona vieţuirii sale, cum s-a întâmplat în 1912, când, agitat şi imprudent, Zogru a nimerit din greşeală într-un hahol beat şi n-a mai putut să se elibereze până când omul n-a ajuns la Kiev, unde Zogru a ţâşnit pe caldarâmul rece, şi-a şi căzut în beznă, fără simţire. Şi-a revenit după doi ani, în pământul naşterii sale, la Comoşteni."[15]

Aspiraţiile lui Zogru sunt cele fireşti unui om oarecare: „să trăiască mult, să iubească şi să fie iubit, să se bucure de viaţă şi de miezul ei."[16] Erosul intervine în viaţa lui din nou, la întâlnirea cu Giulia, o studentă la Facultatea de Cinematografie, care era însă îndrăgostită de Andrei Ionescu: „În mod inexplicabil, pe Zogru l-a cuprins o dorinţă bruscă s-o privească, să se uite nu doar spre ea, ci în ochii şi în sufletul ei."[17]

De altfel, în decursul acestei călătorii prin timp pot părea întâmplătoare perioadele în care Zogru se interpune în viaţa şi istoria unor oameni mai mult sau mai puţin obişnuiţi, dar există un *fir roşu* al întâlnirilor sale cu oamenii. Acest fir roşu îşi are punctul de plecare în prima sa întrupare, în Pampu, şi în oamenii cu care acesta şi-a intersectat viaţa. Până la final Zogru îi va proteja oarecum pe descendenţii lui Iscru şi îi va pedepsi pe descendenţii lui Ioniţă Bubosul – care l-a „vândut" pe Zogru lui Mihnea – printre care şi acest Andrei Ionescu. Dacă Andrei Ionescu este din spiţa trădătorului Ioniţă, Giulia provine din neamul lui Iscru, ceea ce explică afinitatea lui Zogru pentru ea.

Scriitor, membru al Academiei Române, Andrei este un bărbat de 32 de ani întruchipând tipul intelectualului mediocru, susţinut de familie, cu succes la femei: „conducea un departament în care erau stocate documente despre fapte neclarificate încă de istorici. (...) Nu era istoric, aşa cum nu erau aproape jumătate dintre angajaţii secţiei de istorie a Academiei, ci terminase Dreptul la o particulară, în condiţii destul de lejere. Aproape imediat după absolvire se ivise locul ăsta bun, unde îl angajase un prieten de familie."[18]

---

[11] *Ibidem*, p.7.
[12] *Ibidem*, p.7.
[13] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 57.
[14] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 86.
[15] Ibidem, p.86.
[16] Idem.
[17] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p.93.
[18] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 117.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)

Un alt episod legat de un descendent al lui Iscru este cel legat de un personaj ce poartă, fizic, dar nu şi sufleteşte, atributele demonicului. Achile Vintilescu, pe care Zogru l-a întâlnit în Bucureştiul anului 1931, este prima fiinţă în care Zogru nu poate intra, şi care, iniţial, îi provoacă groaza, căci îl poate vedea: „Achile Vintilescu era un om nefericit de multă vreme, nu doar de câteva luni, de când murise femeia pe care o iubea, ci de la începutul vieţii lui, căci se născuse cu creastă şi coarne."[19] Zogru intră în trupul servitoarei lui, Vencica, ca să îl poată cunoaşte pe Ahile, dar curând cei doi bărbaţi se împrietenesc.

Trecutul se întâlneşte cu prezentul în momentul în care Andrei Ionescu, înştiinţat că se descoperise un mormânt ce părea al Drăculeştilor (de fapt al lui Mihnea), se grăbeşte să afirme că este chiar mormântul lui Vlad Dracul şi îi propune Giuliei să scrie un scenariu de film pe această temă pentru Academia Română. Întors din Franţa, Andrei Ionescu îşi prezintă proiectul la Academie, dar este ridiculizat de o colegă, în care intrase Zogru, care înţelege că acel mormânt nu poate fi cel al lui Vlad Dracul.

Treptat, Andrei devine o fiinţă care poate să respingă intrarea lui Zogru în corpul lui. Doctorul Bobo, prieten al Giuliei, face un experiment, îngrijorat de numărul persoanelor care prezintă cele două urme de sânge pe gât, şi descoperă antidotul: „Institutul Cantacuzino descoperise că sângele lui Andrei Ionescu putea să anihileze virusul ucigaş. (...) Era un medicament puternic şi care putea să readucă viaţa într-un corp măcinat de Zogru."[20] Viaţa lui primind un scop pozitiv, Andrei este eliberat de blestemul sângelui celor din neamul lui Ioniţă.

Ultima întâlnire dintre Andrei şi Giulia(*locuită* de Zogru) le aduce în sânge amintirea tuturor celor ai lui Ioniţă şi ai lui Iscru: „Însăşi clipa, cu dinţii ei de fier se spulberă, mâncată de milioanele de clipe care veneau în urmă, încât tot ce avea să se întâmple era deja consumat, prelins în memoria care adună cuminte pudra risipită a unei poveşti."[21] Cei doi vorbesc despre Zogru, al cărui nume, dumnezeiesc, sau diavolesc, nu era precizat, este menţionat într-un document din 1500, şi care este pictat pe zidul unei biserici din Comoşteni. Din trupul Giuliei se ridică o altă *fiinţă,* asemeni lui Zogru, iar cei doi formează un nou cuplu: „Zogru şi perechea lui pluteau ca o minge uşoară în boarea verii, apoi din ce în ce mai repede, răsucindu-se îmbrăţişaţi şi alunecând pe lângă oameni şi apoi în sângele lor, ca un titirez nebun, luând cu ei gândurile şi sentimentele fiecăruia."[22]

Toate aceste întâlniri non-aleatorii din decursul călătoriei sale îi prilejuiesc lui Zogru cunoaşterea naturii umane. Indiferent de secol şi an, oamenii sunt ghidaţi de aceleaşi instincte, Erosul şi Thanatosul fiind cele care leagă secolele între ele.

Călătoria în timp este şi un pretext pentru a aborda unele feţe ale istoriei. Numeroşi exegeţi au subliniat aplecarea Doinei Ruşti spre creionarea istoriei în prozele sale, fie şi în cele cu notă fantastică, sau mai ales în acelea, imprimând scriiturii sale o notă aparte prin melanjul de realitate istorică şi plonjare în fantastic.

Acţiunea cărţii este fixată în timpul domniei lui Vlad Dracul cel Tânăr. Retrospecţia vieţii spătarului Gongea, în slujba căruia se află Pampu, de la începutul capitolului 3, este un prilej de evocare a perioadei istorice anterioare începerii acţiunii: înrolarea lui Gongea în armata lui Vlad Dracul, Bătrânul, dezastrul de la Varna, expediţia burgundă din 1445, recucerirea Giurgiului, decapitarea lui Vlad Dracul cel Bătrân, venirea fiului la tron.

Apoi, odată cu firul „vieţii" lui Zogru, se reface firul istoriei, începând cu anul 1460, şi până în 2005. Evenimentele au sincope, stabilite prin perioadele când Zogru se retrage în inima pământului, pentru a-şi reface puterile.

Acest fir al istoriei „mari" este însă dublat de cel al istoriei „mici", căci Zogru este martorul evenimentelor mărunte din cursul istoriei.Doar menţionând, ca reper istoric pentru încadrarea evenimentelor în timp numele lui Vlad Dracul, autoarea îşi concentrează atenţia pe un personaj secundar din acea perioadă, Mihnea, fratele vitreg al voievodului, cu care Zogru-Pampu intră în conflict pentru a salva onoarea Ghinghinei, care căzuse pradă poftelor erotice ale celui care dorea să

[19] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 151.
[20] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, pp. 225-226.
[21] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 232.
[22] *Ibidem,* p.235.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)

i se spună „prinţ”, deşi era un fiu nelegitim al lui Vlad Dracul cel Bătrân. Aruncat de Zogru într-un stejar, este atacat de hoţi şi îngropat de viu, dezbrăcat, dar având pe deget un inel cu blazonul Drăculeştilor. Paradoxul face ca tocmai Andrei Ionescu să cerceteze peste secole, ignorând adevărul istoric, mormântul acestuia.

Din nou apare jocul aparenţă-esenţă: Mihnea, viţă domnească, are un caracter josnic, iar Zogru este capabil de empatie faţă de o fiinţă neajutorată şi de spirit justiţiar. De altfel, portretul lui Mihnea trimite lectorul mai degrabă la motivul vampirului – alimentat bineînţeles de o întreagă literatură asociată neamului Drăculeştilor: „avea unghiile colorate purpuriu, lungi şi ascuţite.”[23]

Un alt episod decupat din istorie – Bucureştiul din timpul ciumei – în care Zogru a intervenit, este povestea de dragoste dintre Zoe, soţia domnitorului Alecu Moruzi, şi Ienache Văcărescu. Episoadele vieţii personajului eponim sunt evocate în acronie.

Motivul călătoriei se află întotdeauna în relaţie de interdependenţă cu tema destinului.

Zogru este şi un pretext de a filozofa pe tema destinului, conform confesiunii Doinei Ruşti, privind geneza acestei cărţi: „Sunt încredinţată că există un astfel de flux emoţional, un Zogru care măsoară tensiunea vieţii şi apropierea morţii. Eroul meu este o fiinţă care trăieşte în sângele oamenilor, contaminându-i cu sentimentele lui, împingându-i într-o stare de melancolie şi de dragoste, care, în unele cazuri, precede moartea. Dar există şi multe alte situaţii în care întâlnirea cu el nu este decât un prilej de meditaţie şi de a detecta o miraculoasă legătură între idealurile cele mai timpurii şi suflul parfumat al lumii subtile. Prin această poveste am încercat să-mi spun concepţia despre fragilitatea vieţii şi despre Dumnezeu. Însă firul lung de aventuri prin care trece Zogru dovedeşte că până şi zeii au îndoieli şi surprize majore.”[24]

Întâlnim în această confesiune a autoarei ideea lui Jung despre Dumnezeu şi destin, ca „noroc” sau „ghinion” sau „întâmplare”: „Dumnezeu este numele pe care-l dau tuturor acelor lucruri ce-mi taie calea cu violenţă, indiferenţă şi fără să ţină cont de reguli, toate acele lucruri care îmi tulbură părerile, planurile şi intenţiile subiective şi îmi schimbă cursul vieţii în bine sau în rău.”[25] În acest context, în care Zogru joacă rolul destinului pentru toţi cei întîlniţi în lunga sa călătorie, omul este redus la condiţia de marionetă, incapabil să-şi conducă singur traseul existenţial. Paradoxal este însă că şi Zogru ajunge, la un moment dat, să se simtă ghidat spre anumite destine, aşa cum am mai spus, spre descendenţii oamenilor care l-au influenţat în decursul primei sale „întrupări”, în Pampu. Aşadar, cartea poate fi citită şi în sensul că destinul este asemeni unui şarpe uroboros, care îşi înghite coada, creând mereu ciclicitate. Finalul romanului susţine această idee, prin întâlnirea finală dintre cei mai tineri descendenţi ai Comoştenilor, Andrei şi Giulia, şi prin cuplul format din Zogru şi creatura, asemeni lui, ieşită din Giulia: „Creatura avea faţa ca o picătură de apă în care se mişca luminos chipul Giuliei. De pe podea îşi flutura coada şi zâmbea spre el, îi zâmbea lui, ca şi când l-ar fi văzut. Şi chiar îl vedea. Ţâşni pur şi simplu spre el şi se opri la mai puţin de jumătate de metru. Îl privea jucăuş, cu ochii migdalaţi şi topiţi ai Giuliei, în timp ce Zogru era uluit, cu toată uluirea lui Pampu, emoţionat cum nu mai fusese de cel puţin cinci sute de ani.”[26]

Autoarea îşi subminează stratul „serios” al poveştii, prin inserţii specifice literaturii postmoderne: ironie, umor, kitsch. Portretul lui Pampu devoalează, încă din primul capitol al romanului, conceptul de ironie, de altfel „împrumutat” de scriitorii postmoderni tot din zona literaturii romantice, de unde este preluat şi motivul vampirului: „Pampu era argat de curte, dat de mic la stăpân. Era un băiat oacheş, cam în genul lui George Clooney, viu şi deschis, respectuos şi învăţat cu de toate. Avea 25 de ani.”[27] Zogru, de asemenea, este comparat cu Robert de Niro.

Din punct de vedere psihologic romanul se deschide unei interpretări noi, vampirismul reprezentând dorința obsesivă a omului de a se îndepărta de moarte, din frica de necunoscut și de aici o frică de a trăi viața cu adevărat, de a o asuma complet, cu reușite și eșecuri.,, Vampirul simbolizează

[23] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 41.
[24] Doina Ruşti, *Cele patru dimensiuni ale feminităţii româneşti*, vol II, 2011.
[25] Interviu cu Jung publicat în *Good Housekeeping Magazine*, decembrie 1961, apud Edward F. Edinger, *Ego şi arhetip*, Editura Nemira, Bucureşti, 2014, p. 149.
[26] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 235.
[27] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 6.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)

pofta de a trăi care renaște ori de câte ori crezi că ți-ai astâmpărat-o și pe care degeaba te istovești s-o satisfaci atâta vreme cât nu ți-o stăpânești.În realitate, această foame mistuitoare, care nu este altceva decât un fenomen de auto-distrugere, este transferată asupra celuilalt. Ființa se chinuie și se devorează singură; atâta timp cât nu se recunoaște drept răspunzătoare pentru propriile eșecuri, mintea ei născocește și acuză pe altcineva.„[28]

Paradoxală şi hilară este şi dihotomia dintre cei doi, atraşi de aceeaşi femeie, Giulia. În timp ce *vampirul* Zogru este capabil de sentimente profunde, Andrei Ionescu, scriitor apreciat în vremea lui, autor al romanului „Vâna", este caricaturizat ca om. Incapabil de a se îndrăgosti de Giulia cu adevărat, este victima fanteziilor sale scriitoriceşti cu tentă pornografică, şi chiar este capabil să o vadă pe femeia care îl iubeşte, în postura de eroină nimfomană a prozelor sale perverse.

Ironia este prezentă ca o formă de atac mascat al autoarei la adresa unor realităţi sociale. În subsidiarul unor episoade rememorate de Zogru, lectorul găseşte săgeţi acide la adresa unor tipologii umane ale vremii. Vencica, servitoarea lui Achile Vintilescu, este reîntâlnită de Zogru, după o „pauză" luată pentru a-şi reface puterile în inima pământului din Comoşteni, după război, membră în guvern, autodeclarându-se „victimă a regimului capitalist şi în special a lui Achile Vintilescu, exploatatorul ei, în casa căruia continua să locuiască, în compensaţie pentru cele suferite."[29] Prin intermediul lui Zogru se face dreptate, căci acesta intră în trupul Vencicăi şi o forţează să se autodemaşte în şedinţă publică.

Intertextualitatea dusă la extrem, este sesizată de lectorul care, după lectura romanului, caută referinţe critice şi găseşte un *Cuvânt înainte* al primei ediţii a cărţii, cea din 2006, scris de Ioan Groşan– personaj al romanului, în sângele căruia Zogru mărturiseşte că a intrat pentru scurt timp şi s-a simţit minunat. Este ca şi cum nu doar persoana reală a devenit personaj, ci personajul dă replica, ca persoană reală, după lectura cărţii: „Zogru este un roman care se citeşte repede, cu plăcere, şi lasă în urmă gustul complicat al meditaţiei. Este o carte frumoasă, bine scrisă, care aduce în actualitate lectura voluptuoasă, grija faţă de poveste şi o memorabilă invenţie stilistică."

BIBLIOGRAPHY

Andraș,Carmen, *România şi imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002

Chevalier, Jean şi Gheerbrant, Alain, *Dicţionar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, Bucureşti

Edinger, Edward F., *Ego şi arhetip*, Editura Nemira, Bucureşti, 2014

Ruşti, Doina, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a

[28] Jean Chevalier şi Alain Gheerbrant, *Dicţionar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, Bucureşti,p.429.

[29] Doina Ruşti, *Zogru*, Editura Polirom, Iaşi, 2013, ediţia a II-a, p. 6.

BDD-A26535 © 2017 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:57:54 UTC)